

Bruxelles, 21. lipnja 2024.
(OR. en)

11462/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0599 (NLE)

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	19. lipnja 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 599 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 599 final.

Priloženo: COM(2024) 599 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.6.2024.
COM(2024) 599 final

2024/0599 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije države članice svoje ekonomske politike i promicanje zapošljavanja trebaju smatrati pitanjima od zajedničkog interesa te usklađuju svoje djelovanje u okviru Vijeća. Vijeće treba donositi smjernice za zapošljavanje (članak 148.) koje moraju biti u skladu s općim smjernicama ekonomskih politika (članak 121.).

Dok opće smjernice ekonomskih politika ostaju trajno važeće, smjernice za zapošljavanje moraju se sastavljati svake godine. Smjernice, kojima se podupire strategija Europa 2020., prvi su put zajedno donesene („integrirani paket”) 2010. i nisu se znatno mijenjale do 2014. Revidirane integrirane smjernice donesene su 2015. Godine 2018. smjernice za zapošljavanje usklađene su s načelima europskog stupa socijalnih prava koji su u studenome 2017. proglasili Europski parlament, Vijeće i Komisija u cilju provedbe reformi na nacionalnoj razini i pružanja smjernica za ponovnu uspostavu uzlazne konvergencije prema boljim radnim i životnim uvjetima u cijeloj Europi, te se 2019. nisu mijenjale. Usklađene su 2020. kako bi obuhvatile elemente povezane s posljedicama krize uzrokovane bolešću COVID-19, zelenu i digitalnu tranziciju i UN-ove ciljeve održivog razvoja. Prenesene su 2021. uz prilagodbu uvodnih izjava kako bi odražavale ishode sastanka na vrhu o socijalnim pitanjima u Portu i Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava. Smjernice su izmijenjene 2022. kako bi sadržaj bolje odražavao okruženje nakon pandemije bolesti COVID-19; uvršteni su elementi povezani sa socijalnom pravednošću zelene tranzicije, uvažene su novije političke inicijative i dodani elementi od posebne važnosti u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu. One su ponovno prenesene 2023., a uvodne izjave prilagođene kako bi se uzeli u obzir novi glavni ciljevi EU-a i nacionalni ciljevi u pogledu zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva te najnovije inicijative. Ove se godine smjernice ažuriraju kako bi se uključilo više elemenata povezanih s obrazovanjem i osposobljavanjem te novim tehnologijama, umjetnom inteligencijom i algoritamskim upravljanjem te kako bi se uzele u obzir nedavne inicijative politike od posebne važnosti, kao što su rad putem platformi, cjenovno pristupačno stanovanje i rješavanje problema nedostatka radne snage i vještina.

Smjernice za zapošljavanje su zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika predstavljene kao Odluka Vijeća o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (II. dio integriranih smjernica) te služe kao osnova preporuka za pojedine zemlje u odgovarajućim područjima.

Revidirane su sljedeće „smjernice za zapošljavanje”:

Smjernica br. 5: Povećanje potražnje za radnom snagom

Smjernica br. 6: Poboljšanje ponude radne snage i pristupa zapošljavanju, cjeloživotno stjecanje vještina i kompetencija

Smjernica br. 7: Poboljšanje funkcioniranja tržišta rada i djelotvornosti socijalnog dijaloga

Smjernica br. 8: Promicanje jednakih mogućnosti za sve, poticanje socijalne uključenosti te suzbijanje siromaštva

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 148. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Države članice i Unija trebaju raditi na razvoju usklađene strategije zapošljavanja te, posebice, na promicanju kvalificirane, osposobljene i prilagodljive radne snage te tržišta rada koja su usmjerena na budućnost i koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama u svrhu ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka, uravnoteženog rasta, visoke razine zaštite te poboljšanja kvalitete okoliša utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Države članice trebaju promicanje zapošljavanja smatrati pitanjem od zajedničkog interesa te trebaju u okviru Vijeća koordinirati svoje djelovanje u tom pogledu, uzimajući u obzir nacionalne prakse povezane s odgovornostima socijalnih partnera.
- (2) Unija treba suzbijati socijalnu isključenost i diskriminaciju te promicati socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta, kako je utvrđeno u članku 3. UEU-a. Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija treba uzeti u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv siromaštva i socijalne isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi, kako je utvrđeno u članku 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (3) U skladu s UFEU-om Unija je razvila i provela instrumente za koordiniranje ekonomskih politika i politika zapošljavanja. U okviru tih instrumenata smjernice za politike zapošljavanja država članica („Smjernice”) navedene u Prilogu ovoj Odluci (EU) tvore integrirane smjernice zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika

¹ Mišljenje od (datum još nije utvrđen) DATUM 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu).

² Mišljenje od (datum još nije utvrđen) DATUM 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu).

³ Mišljenje od (datum još nije utvrđen) DATUM 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu).

država članica i Unije navedenima u Preporuci Vijeća (EU) 2015/1184 ⁽⁴⁾. One trebaju usmjeravati provedbu politika u državama članicama i Uniji, odražavajući međuovisnost država članica. Skup koordiniranih politika i reformi Unije te nacionalnih politika i reformi koji iz toga proizlazi treba predstavljati primjerenu kombinaciju općih održivih ekonomskih politika, politika zapošljavanja i socijalnih politika koje bi trebale pozitivno utjecati na tržišta rada i društvo općenito, jačati gospodarsku i socijalnu otpornost te djelotvorno odgovoriti na srednjoročne i dugoročne izazove kao i na posljedice kriza, kao što su pandemija bolesti COVID-19 i povećani troškovi života povezani s agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine.

- (4) Kako bi se poboljšao gospodarski i socijalni napredak i uzlazna konvergencija, poduprla zelena i digitalna tranzicija, ojačala industrijska baza Unije i postigla uključiva, konkurentna i otporna tržišta rada u Uniji, države članice trebale bi riješiti problem nedostatka radne snage i vještina te promicati kvalitetno i uključivo obrazovanje i osposobljavanje, s posebnim naglaskom na poboljšanju osnovnih vještina, posebno među učenicima u nepovoljnom položaju, te na STEM-u (znanost, tehnologija, inženjering i matematika) u školskom i visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usmjerenom na budućnost te cjeloživotnom usavršavanju i prekvalifikaciji, kao i učinkovitim aktivnim politikama tržišta rada i poboljšanim radnim uvjetima i prilikama za razvoj karijere. To je posebno važno za slabije razvijene, udaljene i najudaljenije regije EU-a u kojima su potrebe najveće. Nedostaci se mogu ukloniti i poboljšanjem pravedne mobilnosti unutar EU-a za radnike i učenike te privlačenjem talenata iz zemalja izvan EU-a. Osim toga, trebalo bi jačati veze između sustava obrazovanja i osposobljavanja i tržišta rada te priznavati vještine, znanje i kompetencije stečene neformalnim i informalnim učenjem.
- (5) Smjernice su u skladu s novim okvirom gospodarskog upravljanja EU-a koji je stupio na snagu 30. travnja 2024., postojećim zakonodavstvom Unije i raznim inicijativama Unije, uključujući preporuke Vijeća od 14. lipnja 2021. ⁽⁵⁾, 29. studenog 2021. ⁽⁶⁾, 5. travnja 2022. ⁽⁷⁾, 16. lipnja 2022. ⁽⁸⁾, 28. studenog 2022. ⁽⁹⁾, 8. prosinca 2022. ⁽¹⁰⁾ i 30. siječnja 2023. ⁽¹¹⁾, 12. lipnja 2023. ⁽¹²⁾ i 27. studenog 2023. ⁽¹³⁾, Preporuku

⁴ Preporuka Vijeća (EU) 2015/1184 od 14. srpnja 2015. o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije (SL L 192, 18.7.2015., str. 27.).

⁵ Preporuka Vijeća (EU) 2021/1004 od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu (SL L 223, 22.6.2021., str. 14.).

⁶ Preporuka Vijeća od 29. studenoga 2021. o pristupima kombiniranog učenja za visokokvalitetno i uključivo osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje (SL C 504, 14.12.2021., str. 21.).

⁷ Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1.).

⁸ Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost (SL C 243, 27.6.2022., str. 10.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o individualnim računima za učenje (SL C 243, 27.6.2022., str. 26.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.) i Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1.).

⁹ Preporuka Vijeća od 28. studenoga 2022. o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha” i zamjeni Preporuke Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja (SL C 469, 9.12.2022., str. 1.).

¹⁰ Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.) i Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.).

¹¹ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

Komisije (EU) 2021/402 ⁽¹⁴⁾, Rezoluciju Vijeća od 26. veljače 2021. ⁽¹⁵⁾, komunikacije Komisije naslovljene „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju” ⁽¹⁶⁾, „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021. – 2027.” ⁽¹⁷⁾, „Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.” ⁽¹⁸⁾, „Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom” ⁽¹⁹⁾, „Europska strategija za skrb” ⁽²⁰⁾, „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” ⁽²¹⁾, „Jačanje socijalnog dijaloga u Europskoj uniji” ⁽²²⁾, „Bolja procjena distribucijskog učinka politika država članica” ⁽²³⁾, te „Nedostatak radne snage i vještina u EU-u: akcijski plan” ⁽²⁴⁾, odluke (EU) 2021/2316 ⁽²⁵⁾ i (EU) 2023/936 ⁽²⁶⁾ Europskog parlamenta i Vijeća, direktive (EU) 2022/2041 ⁽²⁷⁾, (EU) 2022/2381 ⁽²⁸⁾ i EU 2023/970 ⁽²⁹⁾ Europskog parlamenta i Vijeća te Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 9. prosinca 2021. o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platformi ⁽³⁰⁾.

- (6) U okviru europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar sveobuhvatnog okvira za integriranu multilateralnu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji i za nadzor nad tim politikama. Nastojeći ostvariti okolišnu održivost, produktivnost, pravednost i makroekonomsku stabilnost, europski semestar obuhvaća načela europskog stupa socijalnih prava i njegova sredstva za nadzor – pregleda socijalnih pokazatelja – omogućujući i analizu rizika i izazova za uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji, te obvezuje na čvrstu suradnju sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i drugim dionicima. Njime se također podupire

-
- ¹² Preporuka Vijeća od 12. lipnja 2023. o jačanju socijalnog dijaloga u Europskoj uniji (SL C/2023/1389, 6.12.2023.).
- ¹³ Preporuka Vijeća od 27. studenoga 2023. o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju (SL C/2023/1344, 29.11.2023.).
- ¹⁴ Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE) (SL L 80, 8.3.2021., str. 1.).
- ¹⁵ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.).
- ¹⁶ COM(2021) 778 final.
- ¹⁷ COM(2020) 624 final.
- ¹⁸ COM(2021) 101 final.
- ¹⁹ [Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom namijenjen poboljšanju rezultata osoba s invaliditetom na tržištu rada – Zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost – Europska komisija \(europa.eu\)](#)
- ²⁰ COM(2022) 440 final.
- ²¹ COM(2023) 62 final.
- ²² COM(2023) 38 i 40 final.
- ²³ COM(2022) 494 final.
- ²⁴ COM(2024) 131 final.
- ²⁵ Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021 o Europskoj godini mladih (2022) (SL L 462, 28.12.2021., str. 1.).
- ²⁶ Odluka (EU) 2023/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o Europskoj godini vještina (SL L 125, 11.5.2023., str. 1.).
- ²⁷ Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33.).
- ²⁸ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2022/2381 od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama (SL L 315, 7.12.2022., str. 44.).
- ²⁹ Direktiva (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja (SL L 132, 17.5.2023., str. 21.).
- ³⁰ COM(2021) 762 final.

ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. Ekonomske politike i politike zapošljavanja Unije i država članica trebale bi biti usko povezane s pravednom tranzicijom Unije prema klimatski neutralnom, okolišno održivom i digitalnom gospodarstvu te bi njima trebalo poboljšati konkurentnost, osigurati primjerene radne uvjete, poticati inovacije, promicati socijalnu pravdu, jednake mogućnosti i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju te suzbijati nejednakosti i regionalne razlike.

- (7) Klimatske promjene i drugi izazovi povezani s okolišem, potreba za osiguravanjem pravedne zelene tranzicije, energetska neovisnost, veća konkurentnost industrija s nultom neto stopom emisija i potreba za osiguravanjem otvorene strateške autonomije Europe, kao i razvoj digitalizacije, umjetne inteligencije i ekonomije platformi, povećanje učestalosti rada na daljinu i demografske promjene korjenito preobražavaju gospodarstva i društva Unije. Unija i njezine države članice trebaju surađivati kako bi djelotvorno i proaktivno pristupile takvim strukturnim kretanjima i, prema potrebi, prilagodile postojeće sustave i povezane politike, imajući u vidu blisku međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Za to je potrebno koordinirano, ambiciozno i djelotvorno djelovanje u okviru politika na razini Unije i na nacionalnoj razini, uz priznavanje uloge socijalnih partnera, u skladu s UFEU-om i s odredbama Unije o gospodarskom upravljanju, uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava. Takvim bi djelovanjem u okviru politika trebalo obuhvatiti poticanje održivog ulaganja u svim regijama EU-a, ponovno zalaganje za adekvatno tempirane strukturne reforme i ulaganja kojima se potiču održiv i uključiv gospodarski rast, otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, produktivnost, primjereni radni uvjeti, socijalna i teritorijalna kohezija, uzlazna socioekonomska konvergencija, otpornost i provedba fiskalne odgovornosti.

Kako je izneseno u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj, sustavnim uključivanjem dimenzije obrazovanja i osposobljavanja u druge politike povezane sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem u cjeloživotnoj perspektivi može se poduprijeti provedba tih politika. Potporu bi trebalo pružiti iz postojećih programa financiranja Unije, a posebno iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾ i fondova kohezijske politike, uključujući Europski socijalni fond plus uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³²⁾ i Europski fond za regionalni razvoj uređen Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³³⁾, kao i iz Fonda za pravednu tranziciju uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁴⁾. Djelovanjem u okviru politika trebalo bi kombinirati mjere koje se odnose na ponudu i potražnju, uzimajući pritom u obzir utjecaj takvih mjera na gospodarstvo, okoliš, zapošljavanje i društvo.

- (8) U europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili u studenome 2017. ⁽³⁵⁾, utvrđeno je dvadeset načela i prava za potporu pravednim tržištima rada i sustavima socijalne skrbi koji dobro funkcioniraju,

³¹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

³² Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 ([SL L 231, 30.6.2021., str. 21.](#)).

³³ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

³⁴ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

³⁵ Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava (SL C 428, 13.12.2017., str. 10.).

strukturiranih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti te socijalna zaštita i uključenost. Ta načela i prava temelj su strateškog usmjerenja Unije i njima se osigurava da tranzicija prema klimatskoj neutralnosti, održivost okoliša, digitalizacija i demografske promjene budu društveno poštene i pravedne te da se njima očuva teritorijalna kohezija. Europski stup socijalnih prava, s popratnim pregledom socijalnih pokazatelja, čini referentni okvir za praćenje uspješnosti država članica u području zapošljavanja i socijalnih pitanja te uzlazne socijalne konvergencije u Uniji, za poticanje reformi i ulaganja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i za postizanje ravnoteže između „socijalnog” i „tržišnog” u današnjem modernom gospodarstvu, među ostalim promicanjem socijalne ekonomije. Komisija je 4. ožujka 2021. predstavila Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava („Akcijski plan”), uključujući ambiciozne, no ipak realistične glavne ciljeve Unije za 2030. o zapošljavanju, vještinama i smanjenju siromaštva te revidirani pregled socijalnih pokazatelja.

- (9) Na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja 2021. šefovi država ili vlada zaključili su da će provedba europskog stupa socijalnih prava ojačati napredak Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji i doprinijeti uzlaznoj socijalnoj i gospodarskoj konvergenciji te suočavanju s demografskim izazovima. Naglasili su da su socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera u središtu visoko konkurentnog socijalnog tržišnoga gospodarstva te su pozdravili nove glavne ciljeve Unije. Potvrdili su svoju odlučnost da, kako je utvrđeno Strateškim programom Europskog vijeća za razdoblje 2019. – 2024., nastave s jačanjem provedbe europskog stupa socijalnih prava na razini Unije i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Naposljetku, naglasili su važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva Unije za 2030.
- (10) Novi glavni ciljevi Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja (najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno), vještina (najmanje 60 % svih odraslih osoba trebalo bi svake godine sudjelovati u nekom obliku osposobljavanja) i smanjenja siromaštva (trebalo bi biti barem 15 milijuna ljudi izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti manje, uključujući pet milijuna djece), koji su pozdravljeni na sastanku na vrhu šefova država ili vlada o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja 2021. i na sastanku Europskog vijeća održanom u lipnju 2021., zajedno s pregledom socijalnih pokazatelja, pomoći će u praćenju napretka u provedbi načela europskog stupa socijalnih prava kao dijela okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra. Osim toga, na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu države članice pozvane su da postave ambiciozne nacionalne ciljeve koji bi, uzimajući u obzir početni položaj svake zemlje, trebali biti odgovarajući doprinos postizanju glavnih ciljeva Unije za 2030. Od rujna 2021. do lipnja 2022. države članice dostavile su svoje nacionalne ciljeve na poziv Komisije. Na sastanku Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača (EPSCO) održanom u lipnju 2022. ministri su naglasili važnost pomnog praćenja napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva EU-a za 2030. U skladu s tim, napredak u ostvarivanju tih nacionalnih ciljeva prati se u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2024. i uključen je u alate za praćenje europskog semestra. Osim toga, Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2024. sadržavalo je „prvu fazu analize po zemljama” o potencijalnim rizicima za uzlaznu socijalnu konvergenciju, u kojoj je utvrđeno da se sedam zemalja

suočava s potencijalnim rizicima, što je rezultiralo dubljom „drugom fazom analize” za tih sedam država članica ⁽³⁶⁾.

- (11) Nakon invazije Rusije na Ukrajinu Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. veljače 2022. osudilo postupke Rusije kojima se nastoji ugroziti europska i globalna sigurnost i stabilnost te izrazilo solidarnost s ukrajinskim narodom, naglašavajući kršenje međunarodnog prava i načela Povelje Ujedinjenih naroda koje je počinila Rusija. U trenutačnom kontekstu, privremenom zaštitom, kako je odobrena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382 i produljena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2023/2409 ⁽³⁷⁾, u zemljama Unije pruža se brza i djelotvorna pomoć raseljenim osobama koje bježe od agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine te se takvim raseljenim osobama u cijeloj Uniji daju minimalna prava koja osiguravaju odgovarajuću razinu zaštite. Sudjelovanjem na tržištima rada Unije osobe raseljene iz Ukrajine mogu i dalje doprinositi jačanju gospodarstva Unije i pomagati svojoj zemlji i sunarodnjacima koji su ostali u Ukrajini. Stečeno iskustvo i vještine u budućnosti mogu pridonijeti ponovnoj izgradnji Ukrajine. Za djecu i adolescente bez pratnje privremenom zaštitom daje se pravo na zakonsko skrbništvo te pristup odgoju i obrazovanju. Države članice trebale bi i dalje uključivati socijalne partnere u osmišljavanje, provedbu i evaluaciju mjera politike čiji je cilj suočavanje s problemima u pogledu zapošljavanja i vještina osoba raseljenih iz Ukrajine, što uključuje priznavanje kvalifikacija. Socijalni partneri imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica tog rata kad je riječ o očuvanju radnih mjesta i proizvodnje.
- (12) Reforme tržišta rada, uključujući nacionalne mehanizme za određivanje plaća, trebale bi poštovati nacionalne prakse socijalnog dijaloga i autonomiju socijalnih partnera kako bi se osigurale pravedne plaće koje omogućuju pristojan životni standard, održiv rast i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju. Te bi reforme trebale omogućiti široko razmatranje socioekonomskih čimbenika, uključujući poboljšanja u pogledu održivosti, konkurentnosti, inovacija, otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, radnih uvjeta, siromaštva unatoč zaposlenju, obrazovanja, osposobljavanja i vještina, javnog zdravlja, socijalne zaštite i uključenosti te stvarnog dohotka. Na sastanku na vrhu u Val Duchesseu 2024. ponovno je potvrđena važnost socijalnog dijaloga u rješavanju problema u svijetu rada, uključujući nedostatak radne snage i vještina.

Za provedbu reformi i ulaganja koji su u skladu s prioritetima Unije države članice dobivaju potporu iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije, čime gospodarstva i društva Unije postaju održivija i otpornija te bolje pripremljena za zelenu tranziciju i digitalnu tranziciju u promjenjivom kontekstu do kojeg je došlo nakon pandemije bolesti COVID-19. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine dodatno je pogoršao postojeće socioekonomske probleme jer su više cijene energije posebno utjecale na kućanstva s niskim prihodima. Države članice i Unija trebale bi ustrajno raditi na ublažavanju socijalnih posljedica, posljedica u pogledu zapošljavanja i gospodarskih posljedica te nastaviti osiguravati da tranzicije budu socijalno pravedne i

³⁶ Rezultat toga bio je radni dokument službi Komisije ([https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2024\)132 &lang=hr](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2024)132&lang=hr)), koji se temelji na ključnim porukama savjetodavnih tijela EPSCO-a o mogućem okviru za jačanje procjene i praćenja rizika za uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji, koji je bio temelj za raspravu o semestru na sastanku EPSCO-a u lipnju 2023.

³⁷ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.) i Provedbena odluka Vijeća (EU) 2023/2409 od 19. listopada 2023. o produljenju privremene zaštite kako je uvedena Provedbenom odlukom (EU) 2022/382.

poštene, također s obzirom na činjenicu da će povećana otvorena strateška autonomija i ubrzana zelena tranzicija doprinijeti smanjenju ovisnosti o uvozu energije i drugih strateških proizvoda i tehnologija, posebno iz Rusije. Neophodno je jačati otpornost i nastaviti graditi uključivije i povezanije društvo u kojem su građani zaštićeni i znaju predviđati promjene i uspješno se nositi s njima te u kojem mogu aktivno sudjelovati u društvenom i gospodarskom životu.

Potreban je koherentan skup aktivnih politika tržišta rada, koji se sastoji od privremenih i ciljanih poticaja za zapošljavanje i prelazak s jednog radnog mjesta na drugo, politika u području vještina, uključujući učenje za zelenu tranziciju i održivi razvoj te ciljanih, djelotvornih i prilagodljivih usluga povezanih sa zapošljavanjem, kako bi se poduprle tranzicije na tržištu rada i u potpunosti iskoristio neiskorišteni potencijal tržišta rada, u skladu s pristupom aktivnog uključivanja te s obzirom na zelenu i digitalnu transformaciju, kako je, među ostalim, istaknuto u Izjavi iz La Hulpea o budućnosti europskog stupa socijalnih prava ⁽³⁸⁾. Potrebno je osigurati odgovarajuće radne uvjete, uključujući zdravlje i sigurnost na radu, te ostale uvjete za očuvanje mentalnog i fizičkog zdravlja radnika.

- (13) Trebalo bi se boriti protiv svih oblika diskriminacije, osigurati rodnu ravnopravnost i podržati zapošljavanje mladih. Trebalo bi osigurati jednak pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, posebno djece, osoba s invaliditetom i Roma, prije svega osiguravanjem učinkovitog funkcioniranja tržišta rada te odgovarajućih i uključivih sustava socijalne zaštite, kako je utvrđeno u preporukama Vijeća od 8. studenoga 2019. i 30. siječnja 2023. ⁽³⁹⁾. Osim toga, trebalo bi ukloniti prepreke uključivom obrazovanju, osposobljavanju, cjeloživotnom učenju i sudjelovanju na tržištu rada usmjerenima na budućnost, a države članice trebale bi ulagati u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, u skladu s europskim jamstvom za djecu i Preporukom Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju („ciljevi iz Barcelone do 2030.”), u povećanje privlačnosti i uključivosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u skladu s Preporukom Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te u digitalne i zelene vještine, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje i Preporukom Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj te Preporukom Vijeća o putevima do školskog uspjeha. Pristup cjenovno pristupačnom stanovanju, među ostalim putem socijalnog stanovanja, nužan je uvjet za osiguravanje jednakih mogućnosti. Pravodoban i jednak pristup cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, u skladu s Preporukom Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, i zdravstvenim uslugama, uključujući prevenciju i promicanje zdravstvene skrbi, posebno je relevantan s obzirom na potencijalne buduće zdravstvene rizike i u kontekstu društava koja stare.

Trebalo bi dodatno raditi na ostvarivanju potencijala osoba s invaliditetom da doprinese gospodarskom rastu i društvenom razvoju, u skladu sa Strategijom o pravima osoba s invaliditetom ⁽⁴⁰⁾, u kojoj su države članice pozvane da utvrde ciljeve za osobe s invaliditetom u pogledu zapošljavanja i obrazovanja odraslih. U strateškom okviru EU-a za Rome ističe se kapacitet marginaliziranih romskih zajednica za

³⁸ Izjava iz La Hulpea o budućnosti europskog stupa socijalnih prava. La Hulpe, Belgija, 16. travnja 2024.

³⁹ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

⁴⁰ COM(2021) 101 final.

smanjenje nedostatka radne snage i vještina te se nastoji smanjiti jaz u zapošljavanju između Roma i opće populacije za najmanje polovinu ⁽⁴¹⁾. Nove tehnologije i radna mjesta koja se neprestano mijenjaju i razvijaju u cijeloj Uniji omogućavaju fleksibilnije radne uvjete te bolju produktivnost i ravnotežu između poslovnog i privatnog života, istodobno doprinoseći ispunjavanju zelenih obveza Unije. Taj razvoj donosi i nove izazove na tržišta rada, što utječe na radne uvjete, zdravlje i sigurnost na radu te djelotvoran pristup radnika i samozaposlenih osoba odgovarajućoj socijalnoj zaštiti. Države članice trebale bi osigurati da novi oblici organizacije rada doprinesu stvaranju kvalitetnih radnih mjesta, zdravih i sigurnih radnih okruženja i primjerenih radnih uvjeta te ravnoteže između poslovnog i privatnog života, uz zadržavanje postojećih radničkih i socijalnih prava te jačanje europskog socijalnog modela.

- (14) Integrirane smjernice trebale bi poslužiti kao osnova za preporuke za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti svoja sredstva u okviru inicijative REACT-EU uspostavljene Uredbom (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴²⁾, kojom se jačaju fondovi kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. i Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) do 2023. Zbog aktualne krize u Ukrajini Uredba (EU) 2020/2221 dodatno je dopunjena Uredbom (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴³⁾, kao i dodatnom izmjenom Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁴⁾ u pogledu povećanog pretfinanciranja za inicijativu REACT-EU te novim jediničnim troškom kako bi se ubrzala integracija osoba koje iz Ukrajine dolaze u Uniju, kako je predviđeno u Uredbi (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁵⁾.

Osim toga, za programsko razdoblje 2021. – 2027. države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost i druge fondove Unije, uključujući Fond za pravednu tranziciju i fond InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁶⁾, kao i Instrument za tehničku potporu (TSI), radi poticanja kvalitetnog zapošljavanja i socijalnih ulaganja, borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, suzbijanja diskriminacije, osiguravanja pristupačnosti i uključenosti i promicanja prilika za usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage, cjeloživotnog učenja

⁴¹ Strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma za razdoblje 2020.–2030.”, COM(2020) 620 final.

⁴² Uredba (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU) (SL L 437, 28.12.2020., str. 30.).

⁴³ Uredba (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE) (SL L 109, 8.4.2022., str. 1.).

⁴⁴ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

⁴⁵ Uredba (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu povećanog pretfinanciranja iz sredstava inicijative REACT-EU i uvođenja jediničnog troška (SL L 115, 13.4.2022., str. 38.).

⁴⁶ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

i visokokvalitetnog obrazovanja i osposobljavanja za sve, uključujući digitalnu pismenost i vještine, kako bi građani mogli stjecati znanja i kvalifikacije potrebne za digitalno i zeleno gospodarstvo. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti i Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁷⁾, radi pružanja potpore radnicima koji su izgubili posao zbog velikih restrukturiranja, kao što su socioekonomske preobrazbe koje su rezultat globalnijih trendova te tehnološke i okolišne promjene. Iako su integrirane smjernice upućene državama članicama i Uniji, trebalo bi ih provoditi u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima, kao i sa socijalnim partnerima te predstavnicima civilnog društva.

(15) Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu trebaju pratiti kako se odgovarajuće politike provode s obzirom na smjernice, u skladu sa svojim ovlastima na temelju Ugovora. Ti odbori i druga pripremna tijela Vijeća koja su uključena u koordiniranje ekonomskih i socijalnih politika trebaju blisko surađivati. Trebalo bi održavati dijalog o politikama između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, posebice u pogledu smjernica za politike zapošljavanja država članica.

(16) Provedeno je savjetovanje s Odborom za socijalnu zaštitu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Donose se smjernice za politike zapošljavanja država članica („Smjernice”), kako su navedene u Prilogu. Smjernice su dio integriranih smjernica.

Članak 2.

Države članice u svojim politikama zapošljavanja i programima reformi uzimaju u obzir Smjernice, o čemu izvješćuju u skladu s člankom 148. stavkom 3. UFEU-a.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁴⁷ Uredba (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013. (SL L 153, 3.5.2021., str. 48.).